

Uttanríkis- og mentamálaráðið

Dagfesting: 12. október
2022
Mál nr.: Skrivið her
Málsviðgjört: AW/KJ
Ummælistíð: Skrivið frá/til
Eftirkannað: Lógartænastan
dagfestir

Uppskot til

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um skjalasøvn (Skjalasøvn við privatum savnindum)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 49 frá 28. apríl 1992 um skjalasøvn, sum broytt við lögtingslóg nr. 63 frá 30. apríl 2018, verður gjørd henda broyting:

Aftan á § 17 verður í kapittul 4 sett:

“§ 17 a. Landsstýrismaðurin kann veita stuðul til stovnsetan og rakstur av skjalasøvnum, ið savna, taka ímóti og tryggja privat savnindi, sum verða hildin at hava stóran granskingarligan ella mentanarligan týdning fyri eitt ávíst øki í landinum.

Stk. 2. Skjalasøvn sambært stk. 1 skulu góðkennast av Tjóðskjalasavninum, ið ásetir treytir fyri og hevur eftirlit við virkseminum.

Stk. 3. Skjalasøvn sambært hesi grein, koma undir reglurnar í kapittul 3 um atgeingi.

Stk. 4. Stuðul er treytaður av, at játtan er tøk til endamálið á lögtingsfíggarlógini.”

§ 2

Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Við lógaruppskotinum er ætlanin at veita heimild fyri, at skjalasøvn, sum varðveita søvn og savnseindir av privatum uppruna, men sum ikki eru skipað sum bygdasøvn sambært løgtingslóg nr. 17 af 9. maí 1972 om bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi, sum broytt við løgtingslóg nr. 88 frá 17. juli 1986 (bygdarsavnslógin), kunnu fáa stuðul til stovnsetan og rakstur av virkseminum.

1.2. Galdandi lóggáva

Løgtingslóg um skjalasøvn, sum broytt við løgtingslóg nr. 63 frá 30. apríl 2018 (skjalasavnslógin), hevur í kapittul 4 um privat savnindi áseting um, at Landsskjalasavnið savnar, tekur ímóti og tryggjar privat savnindi, sum verða hildin at hava stóran granskingarlígan ella mentanarlígan týðning.

Skjalasavnslógin hevur tó ikki ásetingar um, at stuðul kann verða veittur til stovnsetan og rakstur av skjalasøvnum við savnindum av privatum uppruna.

Bygdarsavnslógin hevur í § 3 stk. 5 áseting um, at bygdarsøvn, sum savna inn skjøl, bond o.t. krevja góðkenning frá landsskjalavørðinum í tann mun, eitt bygdarsavn virkar sum skjalasavn.

Í bygdarsavnslóginum er sostatt heimild fyri, at bygdarsøvn, sum savna inn skjøl, bond o.t. kunnu virka sum skjalasøvn, men er talan um skjalasavn, sum ikki er partur av einum bygdarsavni, sum er góðkent sambært bygdarsavnslóginum, so er lógarheimild ikki fyri at góðkenna og veita fíggarlígum stuðul til stovnsetan og rakstur av virkseminum sambært reglunum í bygdarsavnslóginum.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Síðan desember 2017 hevur ein royndarverkætlan um skjalasavn við tilknýttari gransking verið skipað á Tvøroyri við tí endamáli at skipa og reka eitt skjalasavn, sum skal varðveita søvn og savnseindir av privatum uppruna. Royndarverkætlanin er skipað í einum sáttmála millum Tjóðskjalasavnið og Tvøroyrar kommunu, sum er galdandi til 31. desember 2022. Tvøroyrar kommuna, privatir stuðlar og landið hava fíggað verkætlanina í felag.

Endamálið við lógaruppskotinum er at veita lógarheimild fyri, at skjalasøvn, sum varðveita søvn og savnseindir av privatum uppruna, men sum ikki eru skipað sum bygdarsøvn sambært bygdarsavnslóginum, kunnu fáa stuðul til stovnsetan og rakstur av virkseminum.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við uppskotinum verður veitt lógarheimild fyri, at skjalasøvn, ið verða sett á stovn at savna, skráseta, varðveita og gera privat skjalasavnindi atkomulig, men sum ikki eru partur av virkseminum hjá einum góðkendum bygdarsavni, kunnu fáa stuðul til stovssetan og rakstur.

Í løtuni er tað bert Tvøroyrar skjalasavn, sum á løgtingsfíggarlógini hevur játtan til endamálið. Lógaruppskotið heimilar, at skjalasøvn, sum savna og varðveita savnindi av privatum uppruna

kring landið, kunnu fáa stuðul til sítt virkseimi, um Tjóðskjallasavnið hefur góðkent skjallasavnið, og um játtan er tøk á lögtingsfíggjarlógini til endamálið.

Almenn savnindi eru ikki fevnd av lógaruppskotinum, hvørki skrivlig ella talgild skjøl. Savnindi hjá almennum stovnum skulu avhendast til Tjóðskjallasavnið. Sambært skjalsavnsológini fevna almennir stovnar um lögting og landsstýri og stovnar teirra, kommunur og felagskommunur og kommunalar eins og felagskommunalar stovnar, stovnar við lógásettum einarætti, sjálvsognarstovnar og privatar stovnar, sum heilt ella fyri meginpartin verða ríknir fyri almennan pening, ella sum røkja uppgávur vegna tað almenna.

Skjallasøvn, sum eru fevnd av hesum lógaruppskoti, skulu sostatt hvørki savna, skipa, varðveita, lýsa ella røkja skjøl, hvørki skrivlig ella talgild, hjá almennum stovnum.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið hefur verið til ummælis hjá

- Tjóðskjallasavninum
- Tvøroyrar kommunu
- Tvøroyrar skjallasavni
- Tjóðsavninum
- Bygdarsøvnunum
- Kommunufelagnum
- Stjórnarráðunum

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Tvøroyrar skjallasavn, sum er ein royndarverkætlan, ið er skipað við sáttmála millum Tjóðskjallasavnið og Tvøroyrar kommunu, hefur síðan 2017 fingið rakstrarstuðul á lögtingsfíggjarlógini.

Í 2022 var stuðulin til skjallasøvn á lögtingsfíggjarlógini 1.885 tús. kr. Játtanin var ætlað sum stuðul til skjallasavn á Tvøroyri. Verða fleiri skjallasøvn góðkend at fáa stuðul sambært lógaruppskotinum, verður neyðugt antin at býta játtanina millum skjallasøvnini, ella at hækka játtanina samsvarandi.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Tjóðskjallasavnið skal góðkenna og hava eftirlit við teimum skjallasøvnnum, ið fáa stuðul sambært lógaruppskotinum. Væntast kann, at lógaruppskotið hefur nakað av umsiting við sær, tó verður ikki hildið, at lógaruppskotið hefur við sær, at neyðugt verður at økja starvsfólkahópin á Tjóðskjallasavninum.

Lógaruppskotið hefur ongar beinleiðis avleiðingar fyri kommunurnar, tí talan er um skjallasøvn, ið varða av privatum savnindum.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hefur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri nakran millumtjóðasáttmála.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri tvørgangandi sáttmálar.

2.9. Markaforðingar

Lógaruppskotið elvir ikki til markaforðingar, og ongar kendar markaforðingar eru á økinum.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið áleggur Tjóðskjallasavninum skyldur um góðkenning og eftirlit við skjallasøvnum, sum fáa stuðul sambært lógaruppskotið.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Lógaruppskotið heimilar landsstýrismanninum at veita skjallasøvnum, sum Tjóðskjallasavnið hevur góðkent, stuðul til stovnsetan og rakstur.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleika atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið stuðlar undir heimsból 11.4, um at átøkini at verja og tryggja heimsins mentanar- og náttúruarv skulu styrkjast

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Ásett verður, at landsstýrismaðurin kann veita stuðul til at seta á stovn og reka skjalasavn.

Í stk. 1 verður sett sum treyt, at talan er um skjalasøvn, ið savna, taka ímóti og tryggja privat savnindi, sum verða hildin at hava stóran granskingarligan ella mentanarligan týðning. Ásetingin fevnir eisini um savnindi av privatum uppruna, ið eru latin skjalasøvnunum í varðveitslu av øðrum, eitt nú av Tjóðskjalasavninum.

Hetta merkir, at skjalasøvn, sum fáa stuðul sambært lógaruppskotinum, einans hava privat skjalasavnindi um hendi og harvið ikki skulu savna og varðveita almenn savnindi hjá kommunum og almennum stovnum, sbr. kapittul 1 og 2 í skjalasavnslóginum.

Stk. 2 ásetur, at Tjóðskjalasavnið, sum eisini hevur eftirlit við skjalasøvnunum, skal góðkenna skjalasøvn, sum fáa stuðul sambært stk. 1. Endamálið er at tryggja, at søvnini verða rikin á einum fakliga nøktandi støði, og at savnindini verða varðveitt undir tryggum umstøðum.

Í stk. 3 verður ásett, at reglurnar um atgeingi til skjalasavnindi, ið eru ásettar í kapittul 3 eisini eru galdandi fyri skjalasøvn, sum fáa stuðul sambært greinini. Tað merkir, at somu atgeingifreistir, sum eru galdandi fyri almenn savnindi, eisini eru galdandi fyri privat savnindi, ið eru avhend skjalasøvnnum sambært greinini.

Í stk. 4 verður ásett, at stuðulin er treytaður av, at játtan er tøk til endamálið á løgtingsfíggarlógini.

Til § 2

Áseting um gildiskomu.

Uttanríkis- og mentamálaráðið, 12. oktober 2022

Jenis av Rana
landsstýrismaður

/ Poul Geert Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2:

Fylgiskjal 3: